

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 577/2021-44

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej, zo sudcu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcu Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného JUDr. Martinom Olosom, advokátom, Karola Kašjaka 1, Rajecké Teplice, proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 10 Co 50/2020 z 31. marca 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 15. augusta 2021 domáha vyslovenia porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Domáha sa zrušenia napadnutého rozsudku krajského súdu a náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na základe osvedčenia o nadobudnutí dedičstva č.k. 21 D 1386/2005, Dnot 252/05 z 21. februára 2006 (ďalej aj „pôvodné osvedčenie“ alebo „pôvodné rozhodnutie“) právoplatného v ten istý deň, vydaného súdnym komisárom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) – notárkou [REDACTED], sťažovateľ nadobudol celé dedičstvo po poručiteľovi, pričom v zmysle dohody o vypořádání dedičstva bol súčasne povinný zaplatiť každému z ustupujúcich spoludedičov sumu 296 096 Sk.

3. Keďže sťažovateľ nevyplatil ustupujúcich dedičov vo výške stanovenej v pôvodnom osvedčení o dedičstve, ustupujúci dedičia sa domáhali vymoženia zvyšku judikovaných pohľadávok v exekučných konaniach. Sťažovateľ uvádza, že v exekučných konaniach, ktoré prebiehali na podklade neskôr zrušeného exekučného titulu (osvedčenie o dedičstve č. k. 21 D 1386/2005, Dnot 252/05 z 21. februára 2006), uhradil sumu 1 318,40 eur pozostávajúcu zo zaplatených súdnych poplatkov, z trov právneho zastúpenia v exekučných konaniach, ako aj odmien súdneho exekútora.

4. Dňa 18. mája 2007 podal sťažovateľ návrh na obnovu dedičského konania. Okresný súd uznesením č. k. 15 D 170/2007 z 24. mája 2007 obnovu dedičského konania povolil a následne uznesením č. k. 21 D 1386/2005 z 26. júla 2012 právoplatným 24. augusta 2012 potvrdil nadobudnutie dedičstva podľa dedičských podielov, čím toto nové rozhodnutie v plnom rozsahu nahradilo pôvodné osvedčenie o dedičstve č. k. 21 D 1386/2005, Dnot 252/05 z 21. februára 2006.

5. Keďže pôvodné osvedčenie o dedičstve bolo nahradené novým rozhodnutím, sťažovateľ považuje náklady exekúcií vedených na podklade zrušeného rozhodnutia za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu, ktorej zaplata sa domáhal žalobou podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) na okresnom súde.

6. Okresný súd rozsudkom č. k. 8 C 171/2014 z 11. novembra 2019 zaviazal žalovaného zaplatiť sťažovateľovi z titulu náhrady škody spôsobenej pri výkone verejnej moci sumu 1 318,40 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,25 % ročne od 31. januára 2014 do zaplata a vo zvyšku (v časti príslušenstva – uplatnených úrokov z omeškania) žalobu zamietol, pričom súčasne priznal sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

7. Proti prvoinštančnému rozsudku podal žalovaný odvolanie, na základe ktorého krajský súd napadnutým rozsudkom rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalobu v plnom rozsahu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči sťažovateľovi v rozsahu 100 %. Výroky II. a IV. prvoinštančného rozsudku, ktoré neboli predmetom odvolacieho konania, ostali nezmenené.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti argumentuje, že k porušeniu jeho označených základných práv podľa ústavy a práva podľa dohovoru došlo tým, že krajský súd aplikoval zákonné ustanovenia „v priamom rozpore (až extrémnom nesúlade) so slovným znením, účelom a podstatou zákona č. 514/2003 Z. z., ako aj O. s. p. č. 99/1963 Zb. Ťažiskové závery krajského súdu neboli odôvodnené ústavne konformným spôsobom, ktorý by vylučoval akúkoľvek svojvôľu...“.

9. Sťažovateľ nepovažuje napadnutý rozsudok krajského súdu za ústavne udržateľný, pričom namieta, že

a) krajský súd považuje za nepreukázanú existenciu rozhodnutia, ktoré zrušilo, resp. zmenilo pôvodné osvedčenie o dedičstve, pričom nové osvedčenie o dedičstve, ktoré vydal okresný súd po povolení obnovy konania v dedičskom konaní, nepovažuje za takéto rozhodnutie napriek tomu, že v podstate nahradilo pôvodné osvedčenie o dedičstve;

b) krajský súd nevzal do úvahy pri posudzovaní zákonnosti pôvodného osvedčenia o dedičstve skutočnosť, že notár ako súdny komisár mal *ex offico* povinnosť zistiť skutočný stav vecí a skutočný stav aktív a pasív dedičstva, pričom pochybil pri zaradení spoločných vkladov do aktív dedičstva v plnej výške. Sťažovateľ namieta, že za tento nezákonný stav nesie objektívnu zodpovednosť štát, krajský súd sa však k uvedenej otázke v napadnutom rozhodnutí nevyjadril;

c) krajský súd vyvodil nesprávny záver v otázke príčinnej súvislosti, keďže nevzal do úvahy, že právoplatné nezákonné rozhodnutie ukladalo sťažovateľovi vymáhateľnú povinnosť, a bolo tak exekučným titulom. Bez existencie tohto nezákonného rozhodnutia by teda exekúcia nemohla prebehnúť, a teda by nedošlo ani k vzniku škody. Existencia nezákonného rozhodnutia je podľa názoru sťažovateľa „*jedinou príčinou vzniku škody*“.

III.

Vyjadrenie krajského súdu a replika sťažovateľa

10. Ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie uznesením č. k. II. ÚS 577/2021-23 z 2. decembra 2021 vyzval krajský súd 21. decembra 2021 na vyjadrenie.

III.1. Vyjadrenie krajského súdu:

11. Na výzvu ústavného súdu reagoval podpredseda krajského súdu podaním č. k. Spr 436/2021 z 28. decembra 2021, v ktorom poukázal na vyjadrenie predsedníčky senátu krajského súdu, ktorý vo veci rozhodoval. Z vyjadrenia okrem iného vyplýva, že odvolací súd v celom rozsahu vychádzal zo skutkových zistení súdu prvej inštancie, vychádzal aj z totožnej právnej úpravy ako súd prvej inštancie, túto ale odlišným výkladom premietol do rozhodovania. Predsedníčka senátu krajského súdu uviedla, že krajský súd vyargumentoval v rozhodnutí skutkový a právny základ rozhodovania, vyjadroval sa k rozhodujúcim skutkovým a právnym otázkam a uviedol všetky rozhodujúce súvislosti, ktoré ho viedli k záveru o neexistencii nezákonného rozhodnutia – ako prvotnej podmienky zodpovednostného vzťahu vymedzeného podľa právneho režimu zákona č. 514/2003 Z. z. Podľa názoru predsedníčky senátu po obsahovej stránke spĺňa rozsudok odvolacieho súdu kritériá riadne vyargumentovaného rozhodnutia a garantuje aj právo strán sporu na spravodlivé súdne konanie.

III.2. Replika sťažovateľa:

12. Právny zástupca sťažovateľa sa podaním z 21. februára 2022 vyjadril k stanovisku krajského súdu č. k. Spr 436/2021 z 28. decembra 2021, v ktorom predovšetkým poukázal na to, že tvrdenie krajského súdu, že síce vychádzal z totožných právnych noriem (právnej úpravy) ako okresný súd, avšak ich iným spôsobom aplikoval, neobstojí, keďže krajský súd zaujal (obsahovo) úplne inú argumentáciu a závery než súd prvej inštancie a konštatoval iné hmotnoprávne podmienky na náhradu škody voči orgánu verejnej moci. Sťažovateľ uvádza, že krajský súd v napadnutom rozsudku plne bagatelizoval, opomenul a prekrúcal základné zákonné povinnosti súdneho komisára a zodpovednosť za vedenie dedičského konania a vydanie rozhodnutia.

13. Ťažiskové tvrdenie krajského súdu, že v danej veci nedošlo k zrušeniu alebo zmene pôvodného rozhodnutia, je podľa sťažovateľa „iluzórne, nakoľko pôvodné rozhodnutie bolo v dôsledku obnovy konania nahradené novým rozhodnutím a plne tak stratilo záväznosť (právoplatnosť i vykonateľnosť). Procesná konštrukcia obnovy konania podľa O. s. p. č. 99/1963 Zb. je pritom nastavená ex lege tak, že v prípade (skutkovej) nezákonnosti a nesprávnosti napadnutého rozhodnutia sa toto rozhodnutie výrokom síce nezrušuje, ale nové rozhodnutie ex lege nahradí pôvodné rozhodnutie (čím pôvodné rozhodnutie v konečnom procesným účinkom stráca materiálnu ako aj formálnu podstatu, t. j. právoplatnosť a vykonateľnosť)“. Výklad a aplikácia pojmu „nezákonné rozhodnutie“ krajským súdom sú podľa názoru sťažovateľa ústavne neudržateľné a neobhájiteľné a krajský súd konal v rozpore so slovným znením, ako aj podstatou a účelom zákonnej úpravy. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je pritom v zmysle § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. viazaný rozhodnutím tohto orgánu, t. j. uznesením okresného súdu č. k. 21 D 1386/2005 z 26. júla 2012. Pridržiavajúc sa argumentácie uplatnenej v ústavnej sťažnosti, sťažovateľ uvádza, že pokiaľ by „nebolo nezákonné rozhodnutie (s deklarováním nereálnych aktív dedičstva) vydané, logicky nikdy by nedošlo ani k exekúcii tohto rozhodnutia (kde je navrátenie do pôvodného stavu ex lege vylúčené) a ani k vzniku škody. Išlo tak o jedinú príčinu vzniku škody. Vykonaním nezákonného rozhodnutia v exekúcii a vyprodukovaných trov exekúcie exekučným titulom, ktoré je následne (po jeho vykonaní) zrušené, vždy dôjde k vzniku škody.“.

14. Zúčastnená osoba nevyužila svoje právo vyjadriť sa k ústavnej sťažnosti.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

15. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ zastáva názor, že došlo k porušeniu jeho označených základných práv podľa ústavy a práva podľa dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu, ktorý dospel k nesprávnym skutkovým záverom a pri rozhodovaní použil ústavne nesúladný výklad relevantných právnych predpisov. Sťažovateľ namieta tiež nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku.

IV.1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu:

16. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva.

a) k námietke ústavne nesúladného výkladu právnych predpisov

17. Sťažovateľ argumentuje, že krajský súd sa odklonil od ústavne akceptovateľného výkladu relevantnej právnej normy, keď považoval za nepreukázanú existenciu rozhodnutia, ktoré zrušilo, resp. zmenilo pôvodné osvedčenie o dedičstve, pričom nové osvedčenie o dedičstve, ktoré vydal okresný súd po povolení obnovy konania v dedičskom konaní, nepovažoval za takéto rozhodnutie napriek tomu, že v podstate nahradilo pôvodné osvedčenie o dedičstve.

18. Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

19. Výklad a aplikácia zákonných predpisov zo strany všeobecných súdov musí byť preto v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov konania. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť toto základné právo v rozpore s jeho podstatou a zmyslom (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

20. Uvedené východiská bol povinný dodržiavať v konaní a pri rozhodovaní v napadnutej veci aj krajský súd, a preto bolo úlohou ústavného súdu posúdiť, či ich skutočne všeobecný súd rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná.

21. Krajský súd v relevantnej časti napadnutého rozsudku uvádza, že sa „... stotožnil so základnou odvolacou námietkou/argumentáciou žalovaného o neexistencii nezákonného rozhodnutia, ktorým mala byť škoda spôsobená, a ktoré bolo zmenené alebo zrušené pre nezákonnosť. V prejednávanej veci nie je daný podklad pre konštatovanie, resp. záver, že došlo k zmene

alebo zrušeniu nezákonného rozhodnutia - osvedčenia o dedičstve. Žalobca nepreukázal existenciu rozhodnutia, ktoré (svojím výrokom) zrušilo alebo zmenilo predmetné dedičské rozhodnutie; existenciu takého rozhodnutia žalobcu ani netvrdil a vlastne také rozhodnutie ani neexistuje. Odvolateľ - žalovaný správne poukazoval na skutočnosť, že v prípade obnovy konania podľa § 235 ods. 2 veta druhá Občianskeho súdneho poriadku nedochádza k zrušeniu alebo zmene rozhodnutia, ale k jeho nahradeniu.

Nemožno mať za preukázané ani splnenie podmienky pre možnosť priznania nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. spočívajúcej v samotnej nezákonnosti sporného rozhodnutia. Dôvod obnovy konania, ktorý (by) v prípade sporného dedičského rozhodnutia prichádzal do úvahy, resp. pre ktorý bola obnova dedičského konania povolená - § 228 ods. 1 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku, sa totiž dotýka uplatnenia nových skutočností relevantných pre rozhodnutie. To však vylučuje možnosť konštatovania nezákonnosti pôvodného rozhodnutia. Skutočnosť, že rozhodnutie súdu v časti skutkových zistení nezodpovedá skutkovému stavu zistiteľnému neskôr na podklade nových dôkazov (v obnovenom konaní), bez ďalšieho nezakladá nezákonnosť takého pôvodného rozhodnutia.“.

22. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

23. Podľa § 228 ods. 1 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku právoplatný rozsudok môže účastník napadnúť návrhom na obnovu konania, ak sú tu skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy, ktoré bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní, ak môžu prívodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci.

24. Podľa § 235 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku len čo nadobudne rozhodnutie o povolení obnovy právoplatnosť, súd bez ďalšieho návrhu vec znova prejedná. Pritom prihliadne na všetko, čo vyšlo najavo ako pri pôvodnom konaní, tak aj pri prejednávaní obnovy. Ak súd zistí, že napadnuté rozhodnutie je vecne správne, zamietne uznesením návrh na jeho zmenu. Ak súd napadnuté rozhodnutie vo veci samej zmení, nové rozhodnutie nahradí pôvodné rozhodnutie.

25. V okolnostiach prerokúvanej veci bolo nevyhnutné, aby výklad a aplikácia práva zo strany krajského súdu boli v súlade so základným účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov strany sporu. Ústavný súd považuje výklad krajského súdu, že „v prípade obnovy konania podľa § 235 ods. 2 veta druhá Občianskeho súdneho poriadku nedochádza k zrušeniu alebo zmene rozhodnutia, ale k jeho nahradeniu“, za príliš formálny. Žalobca v konaní o obnove konania sa v druhom petite žaloby domáha práve zmeny napadnutého rozhodnutia. Pokiaľ súd po opätovnom prejednaní veci dospeje k záveru odlišnému od pôvodného

konania, žalobe na obnovu konania vyhovie výrokom o zmene pôvodného rozhodnutia (toto je zákonom stanovený spôsob rozhodnutia). Nahradenie pôvodného rozhodnutia novým rozhodnutím je potrebné chápať ako dôsledok zmeňujúceho rozhodnutia vyplývajúci zo skutočnosti, že predmetom prieskumu je právoplatné rozhodnutie a súčasťou oprávnenia opravného súdu v tomto opravnom konaní nie je kasácia.

26. V súvislosti so zákonným predpokladom zrušenia, resp. zmeny rozhodnutia pre jeho nezákonnosť poukazuje ústavný súd na skutočnosť, že zákon explicitne nedefinuje pojem „nezákonné rozhodnutie“. Nezákonnosť rozhodnutia môže byť taká rozmanitá, že jeho zovšeobecnené vyjadrenie v definícii, ako aj zovšeobecňujúci popis naráža na neprekonateľné prekážky. Otázka, či bolo vydané nezákonné rozhodnutie, sa bude vždy posudzovať so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu. Súdna prax zároveň ustálila, že nezákonnosť zrušovaného, resp. meneného rozhodnutia nemusí byť v novom rozhodnutí výslovne konštatovaná, môže z neho teda i vyplývať. V posudzovanej právnej veci sťažovateľa bolo dôvodom nahradenia pôvodného rozhodnutia to, že v časti skutkových zistení nezodpovedalo skutkovému stavu zistiteľnému neskôr na podklade nových dôkazov (v obnovenom konaní), čo však (ako uvádza krajský súd) bez ďalšieho nezakladá nezákonnosť takého pôvodného rozhodnutia. Na tomto mieste sa žiada dodať, že to však nezákonnosť pôvodného rozhodnutia ani nevylučuje, ako to v už citovanej časti napadnutého rozsudku uviedol krajský súd. Odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu vo vzťahu k posudzovaniu zákonnosti pôvodného rozhodnutia nepovažuje ústavný súd za optimálne, avšak otázka nepreskúmateľnosti tejto časti napadnutého rozsudku je predmetom námietky sťažovateľa podľa písmena b), preto sa ňou ústavný súd na tomto mieste nezaoberal.

27. Ústavný súd považuje námietku ústavne nesúladného výkladu právnych predpisov v posudzovanej veci za dôvodnú a vytýka krajskému súdu prílišný formalizmus v súvislosti s výkladom pojmov, zrušenie, resp. zmena rozhodnutia, pričom výklad a aplikácia použitých právnych predpisov v predmetnej právnej veci nezodpovedá požiadavke materiálnej ochrany zákonnosti.

b) k námietke nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu

28. Sťažovateľ argumentuje, že krajský súd nevzal do úvahy pri posudzovaní zákonnosti pôvodného osvedčenia o dedičstve skutočnosť, že notár ako súdny komisár mal *ex officio* povinnosť zistiť skutočný stav veci a skutočný stav aktív a pasív dedičstva, pričom pochybil pri zaradení spoločných vkladov do aktív dedičstva v plnej výške. Namieta, že za tento nezákonný stav nesie objektívnu zodpovednosť štát, krajský súd sa však k uvedenej otázke v napadnutom rozhodnutí nevyjadril.

29. V súvislosti s touto námietkou ústavný súd poukazuje na svoju ústavou vymedzenú právomoc, ktorá neumožňuje, aby nahrádzal rozhodovaciu činnosť (právomoc) všeobecných súdov, ak je založená zákonom alebo na základe zákona. Ústavný súd môže uplatniť svoju právomoc až vtedy, ak fyzická alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv. Ústava ani zákon o ústavnom súde nepripúšťajú, aby si sťažovateľ ako účastník konania zvolil medzi súdnymi orgánmi ochrany porušených základných práv a slobôd. Naopak, z čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne vyplýva, že sťažovateľ predtým, ako požiada o ústavnú ochranu ústavný súd, musí vyčerpať všetky (iné) dostupné a účinné prostriedky ochrany svojich práv. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavný súd nie je oprávnený poskytovať ochranu ústavnosti vo veciach, v ktorých sa sťažovateľ mohol (môže) domôcť ochrany svojich práv v konaní pred všeobecným súdom vlastnými, dovolenými a v danom prípade Civilným sporovým poriadkom ustanovenými procesnými úkonmi (I. ÚS 161/02, I. ÚS 79/07).

30. Sťažovateľ sa v súvislosti s namietaným porušením označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu obrátil priamo na ústavný súd bez toho, aby proti napadnutému rozsudku krajského súdu podal dovolanie, ktorého prípustnosť mohol vyvodzovať z § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku. Zároveň nepreukázal, že nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

31. Ústavný súd si je vedomý, že sťažovateľ nemohol podať dovolanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia v dôsledku tzv. majetkového cenzu, avšak nič mu nebránilo uplatniť argumentáciu obsiahnutú v tejto námietke v dovolaní, ktorého prípustnosť by vyvodzoval z § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku, preto je ústavný prieskum napadnutého rozsudku vo vzťahu k tejto námietke neprípustný.

c) k námietke nesprávneho skutkového záveru o príčinnej súvislosti

32. Sťažovateľ argumentuje, že krajský súd vyvodil nesprávny záver v otázke príčinnej súvislosti, keďže nevzal do úvahy, že právoplatné nezákonné rozhodnutie ukladalo sťažovateľovi vymáhateľnú povinnosť a bolo tak exekučným titulom. Bez existencie tohto nezákonného rozhodnutia by exekúcia nemohla prebehnúť, a nedošlo by ani k vzniku škody. Existencia nezákonného rozhodnutia je podľa názoru sťažovateľa „*jedinou príčinou vzniku škody*“.

33. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05).

34. Krajský súd v relevantnej časti napadnutého rozsudku uvádza, že «... *bezprostrednou príčinou vzniku škody - trov exekúcie nebolo samotné sporné dedičské rozhodnutie, ale nesplnenie právoplatným a vykonateľným súdnym rozhodnutím uloženej povinnosti žalobcom, resp. pôvodné rozhodnutie žalobcu, že splní len časť uloženej povinnosti. Z ľudského hľadiska je možné porozumieť motivácii, prístupu žalobcu k takému konaniu, avšak z hľadiska požiadavky rešpektovania právoplatných a vykonateľných súdnych rozhodnutí mu nemožno z toho vyplývajúcejmu konaniu žalobcu priznať ochranu. V prejednávanej veci trovy exekúcie sú bezprostredným dôsledkom výlučne konania žalobcu, ktorý včas nesplnil judikovaný záväzok. Pokiaľ v súvislosti s ne/spôsobilosťou splniť tento záväzok žalobca poukazoval na svoju osobnú a sociálnu situáciu (nezaopatrený študent vysokej školy), sám v žalobe uviedol, že v záujme nenarastania ďalších trov exekúcie bol „nútený... exekvované pohľadávky dobrovoľne uhradiť...“). Z čoho vyplýva, že mal k dispozícii dostatočné finančné prostriedky na úhradu záväzkov aj pred ich exekučným vymáhaním, v súvislosti s ktorým vznikli sporné trovy exekúcie.».*

35. Stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (m. m. II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

36. Skutkový záver krajského súdu o neexistencii priamej príčinnej súvislosti medzi pôvodným osvedčením o dedičstve a vznikom škody, ktorú mali predstavovať trovy exekúcie a ktorá bola vedená na jeho vykonanie, nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať za svojvoľný či ústavne neudržateľný. Podľa názoru ústavného súdu krajský súd riadne a zrozumiteľne vysvetlil, že vznik trov exekúcie – ktoré si sťažovateľ uplatňuje ako náhradu škody, nie je v priamej príčinnej súvislosti s pôvodným právoplatným a vykonateľným rozhodnutím, pretože ak by bol sťažovateľ dobrovoľne plnil, nebolo by došlo k vymáhaniu uloženej povinnosti a vzniku trov exekúcie. Táto skutočnosť – nútený výkon rozhodnutia vstupuje medzi príčinu a následok ako ďalšia okolnosť, ktorá narúša priamu príčinnú súvislosť, teda skutkový záver krajského súdu možno považovať za logický. Vzhľadom na uvedené považoval ústavný súd túto námietku sťažovateľa za nedôvodnú.

37. Poukazujúc na už uvedené závery ústavného súdu vo vzťahu k jednotlivým námietkam sťažovateľa, ústavný súd nevyhovel ústavnej sťažnosti vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

38. Ústavný súd svoje rozhodnutie odôvodňuje tým, že aj napriek tomu, že námietku sťažovateľa pod písmenom a) považoval za dôvodnú, táto sama osebe nedosahuje vzhľadom na okolnosti posudzovanej veci ústavne relevantnú intenzitu odôvodňujúcu záver o porušení označených základných práv sťažovateľa podľa ústavy a práva podľa dohovoru. Ústavný súd zdôrazňuje, že pri ústavnom prieskume posudzoval napadnutý rozsudok ako jeden celok a dospel k názoru, že vzhľadom na závery prijaté vo vzťahu k námietke sťažovateľa pod písmenom c)

by (ani po zrušení napadnutého rozsudku) vo výsledku konania vedeného krajským súdom nebolo možné odvolaniu vyhovieť a dosiahnuť tak pre sťažovateľa priaznivejšie rozhodnutie.

IV.2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 3 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu:

39. Z obsahu ústavnej sťažnosti sťažovateľa vyplýva, že porušenie práva zaručeného čl. 46 ods. 3 ústavy sťažovateľ odvíja (odvodzuje) od porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Keďže ústavnej sťažnosti v časti namietaného porušenia označených práv nebolo možné vyhovieť, nebolo jej možné vyhovieť ani v časti namietaného porušenia jeho práva podľa čl. 46 ods. 3 ústavy.

40. Vzhľadom na nevyhovenie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu rozhodovať o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa, ktoré by mali oporu len vo vyslovení porušenia jeho označených práv.

41. Toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania (§ 70 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. marca 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu